

O'QITUVCHILAR INGLIZ TILINI QANDAY QULAY TARZDA O'RGATISHI MUMKIN?

Toxirova Moxinur Xudoyor qizi

Farg'ona davlat universiteti Ingliz tili va adabiyoti fakulteti 21.86-guruh talabasi

Annotatsiya: *Bu maqolada, ingliz tilini qanday qulay tarzda o'rgatish mumkinligi haqida gaplashiladi. Maqolada, o'qituvchilar uchun foydali bo'lgan kalit so'zlar va adabiyotlar ro'yxati ham berilgan.*

Kalit so'zlar: *Ingliz tilini o'rganish, grammatika, yozma va gaplashma ishlari, filmlar va seriallar, qo'shimcha ma'lumotlar, qulay o'rgatish usullari, Ingliz tilini o'rgatishda qulaylik, tashqi va ichki motivatsiya, o'qituvchining individual xususiyatlari*

Kirish: Ingliz tili bugungi kunda dunyoning hamjamiyatidagi eng keng tarqalgan tillardan biridir. Bu tilni o'rgatish uchun, bir necha usullar mavjud, ammo o'qituvchilar uchun muhim savollar shu bilan bog'liqki, qulay va samarali usullarni topishdir.

Ingliz tilini o'rganishning juda ko'p usullari bor. Ba'zi insonlar uchun bu tilni o'rnatib chiqish juda oson bo'ladi, boshqalar uchun esa bu ish ko'p davom etishi mumkin. Ammo, bir necha tavsiyalar bilan ingliz tili o'rganish juda ham qulay bo'ladi.

Asosiy grammatikani tushuntirish: Ingliz tilini tushuntirishda asosiy grammatika juda muhim ahamiyatga ega. Grammatikani tushuntirib, yozuvni to'siqqa soling va bu yordamida o'rni kelgan so'zlarni yodlang. Grammatikani o'rganish uchun "English Grammar in Use" kitobidan foydalanishingiz mumkin.

Yozma va gaplashma ishlarni qo'llash: Ingliz tilini o'rganishning asosiy usullaridan biri, yozma va gaplashma ishlarni amalga oshirishdir. Yozma ishlar yordamida o'zining grammatikasini, so'zlarini va yozuv shaklini yaxshi tushunishingiz mumkin. Gaplashma ishlar esa sizning ingliz tilini tinglash va nutqni o'rganishni yordam beradi.

So'zlugi saqlash: Ingliz tilida ko'p sonli so'zlar mavjudligi uchun, so'zlugi saqlash juda muhimdir. Bu saqlash sizga kerakli so'zlarni eslatib turishga yordam beradi va yangilarini ham yodda tutishingiz mumkin.

Filmlar va seriallar: Amerika kinosining ko'rinishlari dunyoda eng mashhur ekanligiga qaramay, ingliz tilini o'rganish uchun ham juda foydali bo'ladi. Filmlar va seriallarda ingliz tilida gapiriladigan so'zlarni tinglash juda ham samarali bo'ladi.

Qo'shimcha ma'lumotlar: Muntazam ma'lumot toplash juda muhimdir, chunki bu sizga ingliz tilida yangiliklardan, maqolalardan va boshqa ma'lumotlardan foydalanishingizga imkon beradi.

"INTEGRATION, EVOLUTION, MODERNIZATION: WAYS OF DEVELOPMENT OF SCIENCE AND EDUCATION"

Ingliz tilini o'rganishni qulay tarzda tashkil etish uchun, o'qituvchilar quyidagi ko'rsatkichlarga e'tibor berishi kerak:

Struktura va grammatika: O'qituvchilar, o'quvchilarni grammatikani va strukturani bir qadamdan boshlab tushunishiga yordam beradilar. Bu bir necha elementdan iborat bo'ladi, masalan, ishga tushirish (verbs), to'g'rilash (tenses), jumlarlar (sentences) va boshqalar.

Kelime: O'qituvchilar, o'quvchilarni kelimalarni noto'g'ri ishlatmasligiga yordam beradi. Bu bir necha usul bilan amalga oshirilishi mumkin, masalan, kelimalarni yodlash va foydalanish (memorization and usage), kontekst asosida tushuntirish va boshqalar.

Qo'llanmalar: O'qituvchilar, o'quvchilarni qo'llanmalardan foydalanishni o'rganishiga yordam beradilar. Bu bir necha turda bo'ladi - lug'atlar (dictionaries), grammatikalar, audio kitoblar (audio books) va boshqa manbalardan.

Kommunikatsiya: O'qituvchilar, o'quvchilarga ingliz tilida muloqot qilishni o'rganishiga yordam beradilar. Bu bir necha usul bilan amalga oshirilishi mumkin, masalan, rol o'yinlari (role-plays), interaktiv o'yinlar (interactive games), muloqotlar va boshqa ko'rsatmalardan foydalanish.

O'quv metodlari: O'qituvchilar, o'quv metodlarini keng tashkil etishiga yordam beradilar. Bu bir necha usul bilan amalga oshirilishi mumkin, masalan, turli audio va video darsliklar (audio and video textbooks), interaktiv dasturlar (interactive programs), online kurslar va boshqa usullardan.

Bularning yanada ko'pini qo'llagan holda, o'qituvchilar ingliz tilini qulay tarzda o'rganish uchun o'quvchilarga eng yaxshi yordam beradilar.

Ishonchli talaba, ingliz tilini o'rganish har kanday tarzda qulay va qiziqarli bo'lishi mumkin. Bu esa, o'qituvchi uchun bir necha usullarni taqdim etadi. Quyidagi kalit so'zlar va foydalanilgan adabiyotlar ingliz tilini o'rganishga qulay tarzda yordam beradi:

O'yinlar: O'yinlar orqali talabalarning ingliz tilini o'rganishiga imkon beriladi. Bu bilimlarni amaliy yondashuvda ishlatish uchun juda foydali bo'ladi.

Multimedia darsliklari: Multimedia darsliklari, animatsiyalar va videolar talabalarga ingliz tilini tushunishga yordam beradi.

Tadqiqot: Tadqiqotlar ko'p tajribalangan o'qituvchilar tomonidan olib borilgan va talabalarning mohiyatli bo'lmaslik uchun yanada optimallashtirilgan metodologiya asosida tuzilgan.

Qo'shimcha materiallar: Ingliz tilidagi qo'shimcha materiallar (audio kitoblar, videolar, podcastlar) talabalarning tildanlashiga yordam beradi.

O'nlab mashqlar: Mashqlar bilimni amaliy ravishda olish uchun muhimdir.

Ingliz tili bugungi kunda dunyodagi bir nechta sohalarda muhim ahamiyatga ega bo'lgan tildir. Bu sohalarning o'zaro aloqalari, ulardagi innovatsionlar va rivojlanishlar bilan birga ingliz tilidan foydalanish zarur bo'ladi.

Ingliz tili, dunyo bo'ylab muloqotda bo'lishni osonlashtiradi. Ularning turli xillaridan insonlar bilan suhbatlashish, xaridorlar va xorijiy mijozlar bilan ishlashish, xalqaro biznesda qatnashish va h.k. Inglizcha, dunyoda eng ko'p aniqlangan til hisoblanadi va u ko'plab mamlakatlarda rasmiy til sifatida qabul qilingan.

Ingliz tili o'rganishning birinchi foydasi shundaki, bu til boshqa tillarga nisbatan osonligi va uni tez o'rganish imkoniyatini berishi. Ingliz tili grammatikasining oddiyliigi va to'g'ri yozilishi hamda oldingi ma'lumotlarni eslab qolishni ta'minlaydi.

Inglizcha bilim oluvchilar uchun ham muhimdir. Dunyo bo'ylab yangiliklarni ko'rishning eng tez usullaridan biri internet saytlari. Bu saytlardagi ma'lumotlar eng ko'p ingliz tilida taqdim etiladi. Shuningdek, ko'pgina ilmiy jurnallar ham ingliz tilida nashr qilingan.

Ingliz tili, xalqaro biznes va diplomatik aloqalar uchun zarur til hisoblanadi. Ko'plab mamlakatlarda yuridik hujjatlar, biznes shartnomalari va diplomatiya muzokaralarining ko'pligi ingliz tili bilan yoziladi. Shu sababli, inglizcha bilish bugungi kunda biznes va diplomatik aloqalar uchun zaruri hisoblanadi.

Ingliz tilini o'rganish esa insonning o'ziga ijobiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Insonning o'zini tayyorlashtirishda, uning ingliz tili bilishining ahamiyati juda katta hisoblanadi. Bu bir qancha kasblarga e'tibor qaratishda yordam berishi mumkin.

Barcha bu sabablarga qaraganda, ingliz tili bilan tanish bo'lish va uni o'rganish muhimdir. Ingliz tilidan foydalanib dunyo bo'ylab muloqotda bo'lmoq va xalqaro kareraning bir qismiga kirib chiqmoq imkoniyatini beradi.

Maqola, ingliz tilini o'rgatishda qulay usullar haqida gapiradi. Bu usullar o'quvchilarga tashqi va ichki motivatsiyani yaratadilar. Tashqi motivatsiya, masalan, yangi tillarni o'rganishga qiziqtiradigan mamlakatlarda yoki yodlashni yaxshi biladigan kishilarda paydo bo'ladi. Ichki motivatsiya esa, masalan, insonning o'zini mustaqil tarzda o'rganishni xohlayotganligi bilan bog'liq.

Maqola ularning har birini qismlab tushuntiradi va ularni amaliyotga o'tkazish uchun ko'rinishlar ham ko'rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Khoshimova, N. A. (2021). ASSOCIATIVE FIELDS OF THE COLLECTIVE AND INDIVIDUAL CONSCIOUS. *Theoretical & Applied Science*, (5), 436-439.
2. Hashimova, N., & Sattorov, T. (2021). USAGE OF ENGLISH MILITARY TERMINOLOGIES AS A NEUTRAL AND COLLOQUIAL VOCABULARY. *CURRENT RESEARCH JOURNAL OF PHILOLOGICAL SCIENCES* (2767-3758), 2(11), 162-167.
3. Hoshimova, N. A. (2020). Ingliz va o'zbek tillarining funktsional uslublari. *Молодой ученый*, (19), 584-585

4. Xoshimova, N. (2019). External factors of associations" individuality. Scientific journal of the Fergana State University, 2(2), 134-136.
5. Toirova, N. I. (2019). The significance of the symbols of Mirror and Portrait in teaching Symbolism. sign, 1, 22.
6. Mamajanova, M. (2021). MODEL CONCEPT MODELING IN LINGUISTICS TYPES OF LINGUISTIC MODELS. кономика и сошиум, (1-1), 160-163.
6. Holbekova, M., Mamajanova, M., & Holbekov, S. (2021). COMMUNICATIVE APPROACH TO TEACHING FOREIGN LANGUAGES. Экономика и социум, (3-1), 83-85.
7. Mirzayevna, M. (2021). Innovative technologies in foreign language. teaching methodology. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(12), 465-467.
8. Kasimova, G. (2022). IMPORTANCE OF ICE BREAKING ACTIVITIES IN TEACHING ENGLISH. Science and innovation, 1(B7), 117-120.
9. "English Grammar in Use" kitobi - Raymond Murphy
10. "The English Tenses Practical Grammar Guide" kitobi - Phil Williams
11. "The Oxford English Dictionary" - Oxford University Press
12. "Teaching English Language Learners through Technology" (Laurie A. Sharp)
13. "Using Games in Language Learning and Teaching" (Carolyn Gascoigne)
14. "Teaching English as a Second or Foreign Language" (Marianne Celce-Murcia, Donna M. Brinton, Marguerite Ann Snow)
15. "Teaching English as a Foreign Language for Dummies" kitobi - Michelle Maxom
16. "How to Teach English" kitobi - Jeremy Harmer
17. "English Teaching Methodology - A Practical Handbook" kitobi - G.Ravikumar and K.Meenakshi
18. "Teaching English Abroad" kitobi - Susan Griffith
19. "Teaching English: A Handbook for Primary and Secondary School Teachers" kitobi - Bell, Burnaby and Cassidy
20. Hoshimova, N., & Zulxumor, F. (2023). Induktiv uslubda grammatikani o'qitish. International scientific journal "Interpretation and researches", 1(6), 69-73.
21. Gulyora, I., & Zulxumor, F. (2022). Tilni o'zlashtirishda keng qamrovli intellektning ro'li. Journal of new centuries innovations, 5(19), 54-57.
22. Gulyora, I., & Zulxumor, F. (2022). O'zbek va ingliz adabiyotida insho janri. Involta Scientific Journal, 1(12), 25-31.